

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesłochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odroczenie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za pierwszą linię jednodniową na I kol. 1 mk. 50 i 2 mgow, na II i III kol. 60 fenigów, na IV kol. 45 fenigów drobne po 10 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesujących codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Reklamów nadawanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Pana Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 5

O austro-polskiem rozwiązaniu.

Polska Agencja prasowa w Wiedniu ogłasza następującą enuncjację: Jest niezrozumiałem, z jakiego powodu w niektórych gazetach warszawskich pojawił się pogląd, że Austro-Węgry narzucają Polakom pewne określone rozwiązanie sprawy polskiej. Twierdzenie to jest całkiem błędne. Było i jest zasadą główną polityki polskiej hr. Burjana, że Polakom należy przy wyborze głowy państwa zostawić wolną rękę. Hr. Burjan nie ma zamiaru odstąpić od tej zasady i zajmuje stanowisko, że nie należy wywierać żadnego nacisku na przyznanie Polakom swobody co do określenia swej przyszłości. Wyraźnie to było także wyrażone w telegramie hr. Burjana, witającym otwarcie Rady Stanu.

Nie przeszkadza to oczywiście, że hr. Burjan z przekonania wypowiada się za rozwiązaniem austro-polskiem, które w porozumieniu z rządem austriackim i węgierskim i w zgodzie z licznymi, miarodajnymi czynnikami polskimi uważa za najlepsze dla wszystkich interesowanych.

Na pytanie, co to austro-polskie rozwiązanie oznacza dla Polaków i w czym się streszcza, wystarczy obecnie odpowiedzieć w kilku słowach: Austro-polskie rozwiązanie oznacza połączenie samodzielnej Polski z Austro-Węgrami za pośrednictwem osoby panującego i Zjednoczenie Królestwa z Galicją.

Rozumie się samo przez się, że połączenie rozmaitych krajów wyłącznie przez osobę monarchy w obecnych czasach nie da się przeprowadzić, względnie nie da się zapewnić takiemu połączeniu zdolności do życia. Historia wykazuje oprawda kilka przykładów takiej czystej unji osobistej, użył jednak równocześnie, że związana ona była z wielkimi trudnościami i szkodami i że żaden z połączonej tym sposobem krajów nie mógł znaleźć odpowiedniego uwzględnienia dla swych interesów.

Czysta unja personalna praktycznie nie jest do przeprowadzenia i istnieje obecnie już tylko jako pojęcie w podręcznikach prawa międzynarodowego.

Zwłaszcza gdy chodzi o kraje, które jak Austro-Węgry i Polska graniczą ściśle z sobą, musiałoby w wypadku połączenia przez osobę panującego być brane w rachubę urządzenia pragmatyczne, które z tej wspólności wypływają, obopólne interesy uwzględniają i które w zobowiązanej zgodzie ustanowione być winny.

Krótko mówiąc, chodzi o unję personalną, uzupełnioną przez pewne wspólne, na mocy porozumienia wzajemnego wprowadzone, urządzenia. Do wypracowania tego rodzaju unji byłoby powołane miarodajne czynniki Austro-Węgier i Polski.

Niemieckiego komplet organizuje nauczyciel gimnazjum (metoda Berlitz). Oferty pisemne w Adm. „Gońca” pod „Niemiecki”

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urządowo). Wielka Kwatera Główna donosi dnia 3 października 1918 r.:

Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu bawarskiego ks. Rupprechta.

Grupa wojsk generała-pułkownika v. Boehna.

We Flandrii odparte zostały ataki nieprzyjacielskie na północ od Staden, na północ-zachód od Rousselaere. Wzięliśmy przytem około 200 jeńców.

Rozchwiały się również pod wieczór ataki częściowe przeciwnika po obu stronach drogi Ypres — Meenen.

Armentieres i Lens w nocy z 1 na 2 października zostały bez walki opróżnione. Ostrzelaliśmy tyłowe pozycje na wschód od obu tych miast. W ciągu dnia nieprzyjaciel pod przygotowaniem ogniem, posunął się na opuszczone pozycje poza linie Fleubaix — La Bassée — Hulluch.

Pod Cambrais dzień minął spokojnie. Częściowe ataki przeciwnika z doliny Skaldy pod Rumilly i na południo-wschód od tej miejscowości zostały odparte.

Silne natarcia przeciwko nowym liniom naszym na północ i południe od St. Quentin rozchwiały się.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Na południo-zachód od Anisy le Chateau i na północ Filain odpartiliśmy częściowe ataki przeciwnika.

Pułki szlezwicko-holsztyńskie broniły pozycji swoich na grzbiecie Chemin des Dames przeciwko silnym atakom nieprzyjacielskim. Walki przedpolowe przed naszymi nowymi liniami na północ-wschód od Reims. Nieprzyjaciel stał tutaj pod wieczór na linii Chaudarde — Cormicy i tuż przy kanale Aisne.

W Szampanji Francuzi kontynuowali znacznymi siłami ataki swoje na wschód od Suijpes przeciwko St. Marie a Py, jak również pomiędzy Somme Py i Monthois. Lokalne punkty włamania na południe od Orfeuil zmniejszone zostały w kontrataku. Na frontach pozostałych ataki rozchwiały się przed naszymi liniami.

Po obu stronach Aisne i w Argonach częściowe ataki przeciwnika pozostały również bez skutku.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Z Bułgarii.

(Urządowo). Front macedoński. Zgodnie z zawieszeniem broni, które wstąpiło w moc obowiązującą z dniem 30 września, operacje wojenne zostały zawieszono.

Do c. i k. biura korespondencyjnego donoszą z Sofji dn. 30 września: Posuwający się w kierunku stolicy dezerteryz odparci zostali przez wojska rządowe aż do Władaja w wąwozie Vitez. Stolicy nie grozi żadne niebezpieczeństwo.

Co do zobowiązań, które Bułgaria pod względem militarnym wzięła na siebie, to nie posiadamy jeszcze żadnych wiadomości pewnych. Wypadki tak szybko następują po sobie, iż wojska austriacko-węgierskie, które przybywają do Bułgarii, będą musiały przedewszystkiem bronić naszych stacji militarnych i dyplomatycznych.

O nowych przedsięwzięciach militarnych na Bałkanie nie jeszcze nie

wiadomo, nie jest jednak rzeczą wykluczoną, że koalicja kontynuować będzie swój pochód w tym celu, aby drobne oddziały dotarły do Sofji.

Pomimo zawieszenia broni pomiędzy koalicją a Bułgarią, wojska austriacko-węgierskie i niemieckie oczywiście nie mogą uznać tego zawieszenia broni, to też nasze operacje w Albanji nie ulegną przerwie.

„Kölnische Ztg. donosi: Agencja Reutersa i Havasa rozpowszechniają wiadomość o bezwarunkowej kapitulacji Bułgarii. Rozjem został zawarty.

Niemniej przeto wiadomość tę należy przyjąć z zastrzeżeniem. Być może, że delegaci w Salonikach przystali na wszystko, co żądała koalicja. Jest atoli kwestja, jak zapamiętać się na to będą w Sofji.

Zadania koalicji są zanadto upokarzającymi dla Bułgarii. Wszystkie marzenia narodowe zostają w ten sposób unicestwione, przytem przybycie do Sofji wojsk niemieckich i austriackich wzmożniło te kłopoty, które nie solidaryzowały się z postępowaniem Malinowa i pragną utrzymać dotychczasowy kurs polityki.

Do „Nordd. Allg. Ztg.” donoszą z Zurychu: Pomiędzy warunkami, które koalicja postawiła Bułgarii przy zawarciu rozejmu, znajduje się warunek oddania Sofji wojskom koalicji.

„Ołbrzymia bitwa”.

Pod tytułem powyższym i sprawozdawca wojskowy „Voss. Zeitung” pisze między innymi:

W pięciu miejscach jednocześnie atakują nasi wrogowie obecnie na zachodzie. — Dają do rozstrzygnięcia za wszelką cenę. Jesień r. 1918 musi być uważana jako punkt kulminacyjny wojny światowej. Może trwać jeszcze tylko krótko, gdyż napięcie doszło do szczytu.

Naogół wszakże z zadowoleniem powitać możemy fakt, że wypadki wojenne dosięgną punktu kulminacyjnego. Rok 1919 nie zdoła przewyższyć jesieni r. 1918. Rozstrzygnięcie musi nastąpić jeszcze w roku bieżącym.

Marszałek Foch o pokoju.

Według doniesień „Daily Express” marszałek Foch na pytanie w sprawie możliwości pokoju oświadczył, że o pokoju z Niemcami nie można będzie myśleć i wówczas nawet jeszcze, gdy wojska koalicyjne stać będą nad Renem. Foch dodał, że pokój, jakiego potrzebuje Francja, zawarty być może dopiero po zupełnym zniszczeniu i rozbięciu Niemiec.

Chwila bieżąca.

— Rząd brazylijski zarządził zamknięcie poselstwa brazylijskiego w Wiedniu i nakazał swemu posłowi opuszczenie stolicy Austrii.

— Przybyła do Rzymu polska misja wojskowa z księciem Radziwiłłem na czele, w celu zorganizowania polskiego legionu ochotniczego.

— Królowa holenderska Wilhelmina w odpowiedzi na notę hr. Burjana ofiarowała swoją rezydencję na miejsce spotkania konferencji pokojowej i zawiadomiła o tem rząd niemiecki.

— Prezydent Wilson w mowie,

wyłoszonej w senacie, wystąpił z wnioskiem rozszerzenia prawa wyborczego na kobiety, co ma bardzo doniosłe znaczenie dla pomysłowego kontynuowania wojny.

— Rozstrzelany został w Wadaju znany czarnoseciny publicysta Mieszko.

— Wszyscy politycy rumuńscy postanowili zaniechać na razie niesnasek partyjno-politycznych i ześpiłi się na zewnątrz do pewnej akcji.

— Według doniesień z Helsingforsu, w mieście Bojańsku dokonano zamachu na Trockiego, który otrzymał ranę postrzałową w plecy.

— B. minister wojny i przywódca październikowców, Guszko, w drodze do Irkuoka napadnięty był przez bandę rabusiów i uległ tak ciężkim poranieniom, że wkrótce potem zmarł.

W parlamencie austriackim.

Wiedeń, 4 | 10 Doniesienia c. i. k. biura korespondencyjnego:

Posiedzenie parlamentu rozpoczęło się wczoraj dyskusją nad onegdajszym oświadczeniem prezesa ministrów, oraz nad wnioskami co do sprawy pokoju.

Niemiecy socjal-demokracji we wnioskach swoich domagali się pokoju na zasadach następujących:

Utworzenie związku narodów, unikanie wojny gospodarczej, wyrzeczenie się aneksji, przywrócenie Serbji, Czarnogórze i Belgji, wyrzeczenie się kontrybucji ponowne uregulowanie sprawy wschodniej na zasadzie prawa samookreślenia narodów, zmiana traktatów pokojowych brzeskiego i bukareszteńskiego, rozstrzygnięcie sprawy polskiej przez konstytuante polską, rozwiązanie spornych spraw terytorjalnych na południu monarchji na zasadzie prawa samookreślenia narodu południowo-słowiańskiego, nowe ukształtowanie stosunków narodowości Austrii do państwa na zasadzie wolności i samookreślenia wszystkich narodowości.

Wniosek ukraińców protestuje przeciwko oddaniu Galicji wschodniej Król. Polakom.

Posłowie polscy Daszyński, Głabiński i Terpil we wnioskach swoich żądali w imieniu narodu polskiego restytucji niepodległego państwa polskiego, złożonego ze wszystkich ziem polskich z przeważającą ludnością polską, szczególnie zaś Śląska z dostępem do morza, oraz udziału przedstawicieli narodu polskiego we wszechwzrostowym kongresie pokojowym, który ma rozstrzygnąć sprawę polską.

Posel wiedeński Ofner żądał, aby minister spraw zagranicznych wraz z przedstawicielami parlamentów austriackiego i węgierskiego poddał dyskusji warunki pokoju, szczególnie zaś możliwość spełnienia 11 punktów Wilsona.

Posel czeski Stanek, rozwinął prawo-państwowy program Czecho-Słowaków i zaakcentował solidarność Czechów, Polaków i jugo-słowian. Oświadczył on, że pokój może być osiągnięty jedynie tylko drogą przyjęcia 14 punktów Wilsona. Gdy mowa w toku swego przemówienia atakując gwałtownie Niemcy, bronił legjonów czecho-słowackie, doszło do gwałtownej wrzawy. Pewien socjal-demokrata czeski rzucił tekę jednego z ministrów, zabraną z ławy ministerjalnej, na posła niemieckiego Teuffla, który nazwał mowę poprzedniego mówcy kotrowstem. Inny posel czeski rzucił na Teuffla przedmiot stalowy, jednakże chybił.

Prezydent parlamentu wyraził swoje ubolewanie z powodu tego wypadku.

Posel Waldner napłynął mową Stanaka jako zdradcy i bezwzględnie rozbięcia państwa, oświadczając: wytrwamy razem z naszymi sprzymierzeńcami we wspólnej walce obronnej, świadomi słuszności naszej sprawy.

Prezes ministrów bar. v. Hussarek oświadczył: Pierwszy mówca w wywodach swoich wypowiedział w sposób rozwiązły poglądy, które, jestem o tem przekonany, nie są poglądami narodu czeskiego. (Ozywione oklaski, okrzyki na ławach czeskich).

Walka o narodowe ideały nie może być prowadzona przez uwieszenie zdrady stanu i przez rzucanie obelg na te państwa, których wojska walczą u boku naszych wojsk.

Posel Mataja (chrześcijański społecznik) oświadcza: Musimy się zdecydować na drogę samodzielności i samookreślenia ludów. Posiedzenie zostało zamknięte. Następne posiedzenie jutro.

Przed zakończeniem posel polski Głabiński wręcza wniosek o zwołaniu międzynarodowego kongresu pokojowego, celem rozwiązania sprawy polskiej wspólnie z innymi sprawami narodowymi.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.

Wielka narada.

Berlin, 2 | 10 — W. A. T. — Dziś o godz. 6 po poł. odbyła się w pałacu kancleerskim narada pod przewodnictwem cesarza, w której udział wzięli: kanclerz Rzeszy hr. Hertling, generał feldmarszałek v. Hindenburg, ks. Maksymilian badeński, wicekanclerz v. Payer, wiceprezes rządu pruskiego dr. Friedberg, szef tajnego gabinetu cywilnego v. Berg oraz kilku sekretarzy stanu.

Nowy rząd w Niemczech.

„Vorwaerts“ pisze: Jak dotychczas, nowy rząd przedstawiać się będzie w ogólnych zarysach jak następuje:

Kanclerz Rzeszy książę Maksymilian Badeński, wicekanclerz v. Payer, sekretarz stanu bez portfeli: Scheidemann i jeden poseł centrowy, jeden podsekretarz stanu bez portfeli, którym będzie sekretar-demokrata.

Państwowy urząd pracy: sekretarz stanu socjal-demokrata; dwaj podsekretarze stanu parlamentaryzysci: postępowiec i centrowiec.

Urząd do spraw wewnętrznych: sekretarz stanu poseł centrowy.

Urząd państwowy do spraw prasowych (nowoutworzony): sekretarz stanu Erzberger, dwaj podsekretarze stanu parlamentaryzysci: postępowiec i socjal-demokrata.

Urząd do spraw gospodarczych: sekretarz stanu v. Stein, jak dotychczas i jeden podsekretarz stanu parlamentaryzysci: socjal-demokrata.

Urząd państwowy do spraw skarbowych: sekretarz stanu jak dotychczas hr. Rodern, jeden podsekretarz stanu parlamentaryzysci: poseł centrowy.

Gabinet pruski: socjal-demokraci, postępowcy i centrum po jednym ministrze.

Program nowego rządu.

O programie nowego rządu — pisze „Vorwaerts“ — można już dziś powiedzieć co następuje: Nowy rząd będzie uważał za swoje pierwsze zadanie przywrócenie światu i narodowi niemieckiemu pokoju. Pokój ten ma być trwałym, opartym na zasadach związku narodów i ma umożliwić powszechne rozbrojenie. Pokój ten ma zabezpieczyć polityczną i ekonomiczną wolność narodów i ma wyłączyć wojnę gospodarczą po wojnie. Oto program w ogólnych zarysach.

Austro-Węgry dążą do pokoju.

„Taegliche Rundschau“ donosi z Budapesztu: Wobec zastępów prasy oświadczył prezydent ministrów Wekerle:

Gotowość monarchji do pokoju, jak poprzednio, tak i obecnie, jest niezmienna.

Okazemy to przy najbliższej sposobności i ustalimy ponownie nasze warunki pokojowe.

Ostatnia minuta przed dwunastą.

Według informacji „Köllnische Volkszt.“ członek Izby panów Stegerwald oświadczył na zebraniu, co następuje: W położeniu świata nastąpił zwrot niepomysłny, który jednak od plątku się poprawił. Kierownictwo armji oświadcza, że z frontu zachodniego nie należy się obawiać niezagojenia. Przetrzymany październik, a przez zimę z frontu zachodniego zrobiono zostanie twierdza. Wszystkie nasze środki obronne, zwłaszcza przeciwko tankom, będą udoskonalone. W dniach najbliższych na ostrzu miecza stać będzie czy Niemcy odpowiednio do siły narodu swego będą mogli na przyszłość w równouprawnieniu z innymi narodami żyć i pracować, czy też poddyktowane im zostaną warunki przyszłego życia ich z Waszyngtonu, Londynu i Paryża. Spór o cele wo-

jenne okazuje się z każdym dniem bardziej znaczącym.

Celem wojennym narodu niemieckiego jest: bronić swej skóry tak długo, dopóki wola zniszczenia u przeciwnika nie zostanie słabnąca, dopóki narodowi niemieckiemu nie przyznają, że potrzebuje on swiata i powietrza do życia. W walce o reformę wyborczą nastąpiła, zdaniem mojem, chwila, w której obóz centrowy wchodził znova na grunt jednolity. Dla narodu niemieckiego w całości stoi dziś wskazówka zegara swiata na ostatniej minucie przed 12-gą. O godzinie 12 złożył ma naród niemiecki przed światem całym egzamin, czy bliższymi mu są niesnaski partyjne, aniżeli istnienie i przyszłość.

Bar. Hussarek w sprawie polskiej.

Przy otwarciu parlamentu austriackiego prezes ministrów bar. Hussarek wyraził się o sprawie polskiej jak następuje:

Kwestia polska stanowi jedno z najpoważniejszych zagadnień. Państwo polskie zbudowane dziś już jest na zasadzie proklamacji dwóch monarchów z dnia 5 listopada 1916 r. Samodzielna reprezentacja jego prowadzi rokowania na równych prawach z przedstawicielami państw centralnych i Polska jest na zupełnej drodze do zajęcia w politycznym świecie europejskim miejsca niezależnego czynnika.

Nie powołując się na zastugi jego wyswobodzenia, rozstrzygnąć będziemy kwestje, które się wytyliły ze stosunku sasiadkiego, w drodze rokowań i przy wzajemnej przyjaźni gotowości. Jak jednak Polska ukształtowała chce ostatecznie państwowość swoją, pozostałymi to wolnemu jej samookreśleniu.

Wiadomo jest, że w Polsce istnieje silne prądy, która pragnęłyby zrealizowania idei niezależności w formie ściślejszego złączenia się z monarchją. Jeżeli my, po stronie austriackiej, witamy dążności takie sympatycznie i staramy się przez nasze stanowisko ułatwić drogi, nie może tego nikt nam niewątpliwie wziąć za złe.

Najbliższe bodaj powołanie się na tytuł zdobywcy leży dla nas równie daleko, jak próba jakiegokolwiek kaptawania. Szanujemy wolne samookreślenie się Polski bezwarunkowo i żądamy tylko, ażeby ono i po drugiej stronie poszanowane było nawet i wówczas, gdyby wypadło w pomysłnym dla nas ducha.

Echa utaskawien ia legionistów.

Wiedeński przedstawiciel polskiego departamentu stanu hr. Stefan Przezdziecki złożył w imieniu rządu warszawskiego wizytę hr. Hunyademu i prosił go, by cesarzowi za jego czyn wspaniałomyślny — umorzenie procesu legionistów — wyraził najszczerze podziękowanie rządu polskiego.

Do majora legjonów Zagórskiego i kapitana Góreckiego, hr. Przezdziecki przesał telegram następujący:

„Panu, panie kapitanie, jak również wszystkim oficerom i szeregowcom polskiego korpusu posiłkowego wyrażam najszczerze życzenia z powodu uwolnienia pań, dzięki wspaniałomyślności J. C. Mości, sądząc, że na przyszłość służba ojczyźnie zgromadził wszystkich w szereżach armji polskiej.“

Zamach na szkolnictwo polskie na Ukrainie.

„Ilustrowany Kurjer Codzienny“ donosi z Kijowa: Departament oświaty b. ministerstwa spraw polskich został przez rząd ukraiński zlikwidowany. Zamkniętą pożyteczną polską instytucją oświatową, pod której opieką znajdowało się 40 szkół średnich i przeszło tyśiąc elementarnych. Likwidacja odbyła się

w sposób bardzo uproszczony, zabrano wszystkie teczki z rozpracowanymi sprawami i dokumenty i przewieziono je do ministerjum oświaty, a dotychczasowych urzędników Departamentu uwolniono.

Jak się ułożą dalej sprawy szkolnictwa polskiego na Ukrainie przesądzać trudno, żadnej bowiem decyzji w tym względzie nie ma. Dzisiaj jest tylko do zanotowania fakt, że została przetrwana akcja oświatowa polska, mająca charakter oficjalny, że przerwana została w toku spraw szkolnych i przed samem rozpoczęciem roku szkolnego.

KRONIKA

Zebrań naucoycielstwa polskiego. Dziś, w sobotę, 5 b. m. o godzinie 6 wieczorem w lokalu szkoły elementarnej przy ul. Panny Marji nr. 35, odbędzie się zebranie członków Stowarzyszenia naucz. polskiego.

Egzaminy do K.-P. seminarjum naucoycielskiego im. S. Kōharskiego w Warszawie (ul. Kapucyńska 21) zarówno porawcze dla dawnych uczniów, jak i dla nowostępujących odbywać się będą d. 7 i 8 października. Lekcje rozpoczyna się 10 października.

Nowy sędzia. Rada Regencyjna mianowała p. T. Szreterera sędzią okręgowym w Częstochowie.

Z załobnej karty. Dn. 2 października zmarł w naszym mieście s. p. d'Amman, b. referent biura powiatu. Zmarłego cechowała uprzejmość w stosunku do podwładnych i otoczenia, oraz wysokie poczucie obowiązku. Zgon s. p. Jana d'Amman odkrył smutkiem żaloby rodzinę i liczne grono przyjaciół i znajomych.

Ostatni występ p. K. Junoszy-Stepowskiego. Dziś, w sobotę, w teatrze „Paryskim” ostatni występ p. K. Junoszy-Stepowskiego. Na zakończenie będzie odegrana znakomita komedia Roberta Bracco pt. „Niewierca”.

Podziękowanie. Od przełożonej Do mu Opieki N. Marji Panny, Siostry Stanisławy Stępczyńskiej otrzymaliśmy następujący list owarły:

„bogi nasz Zakład pod wezwaniem „Dom Opieki Najświętszej Marji Panny” ulica S-ej Barbary nr. 5 utrzymujemy się z pracy rąk, a podczas wojny pomimo pomocy Rady Opiekuńczej m. Częstochowy, znajdujemy się obecnie w ciężkich warunkach materialnych, a więc wszelką pomoc udzielaną nam przez osoby dobrego serca przejmujemy nas wielką wdzięcznością.

Otrzymując od W-go Doktora Tomaszewskiego, kilkoletnią bezinteresowną, troskliwą opiekę i życzliwość, z jaką otacza nas Zakład, a szczególnie w czasie ostatniej epidemii, nie szczędząc swych trudów i czasu — oraz od W-go Doktora Muszyńskiego, który również od lat kilku udziela pomocy denty-stycznej dla całego domu, nie licząc się z pracą i kosztownymi wydatkami za materiały, poczytujemy sobie za obowiązek, w dowód wdzięczności, złożyć im publiczne podziękowanie za ich humanitarność i ofiarność, za które niech „Bóg zapłaci”.

Zebrań handlowców. Ogólne Zebranie członków Stowarzyszenia pracowników handlowych i przemysłowych m. Częstochowy odbędzie się nieodwołalnie jutro tj. niedzielę, dnia 6 b. m. we własnym lokalu Stowarzyszenia. Początek punktualnie o godz. 3 po południu.

Opłata za węgiel. Obecnie pobieraną jest opłata monopolowa od węgla i koksu w wysokości 20 proc. od cen węgla na kopalni i cen koksu na stacji wytwórczej.

O przyjmowanie monet. Jak się dowiadujemy z urzędowo, o źródła, obowiązku przyjmowania oraz wymiany 25 fenigowych monet metalowych nie stosuje się do dziurkowanych, stalsowadych i innych, z wyjątkiem tych, które przez normalny obieg straciły na wadze.

Nowy pasek. Z powodu rozporządzenia Zarządu miejskiej stacji elektrycznej, zabraniającego używania lampek w mieszkaniach o większej sile niż 25 świec (H. K.) i wyznaczenie dość krótkiego terminu na zmianę, cena za lampki elektryczne dosięgła 6 mk. za sztukę.

W sprawie cen na obręcze. Z powodu licznych zapytań w sprawie cen za zakrewirowane gumowe obręcze z rowerów i dorozek, donosimy, iż najwyższa cena za obręcze jest ustanowiona na 10 mk. za 1 km. Cena ta będzie płaconą za dobre obręcze; pokrajane i bardzo zużyte będą oceniane w zależności od stopnia zużycia.

Z teatru „Ludowego”. W ub. niedzielę amatorzy teatru „Ludowego” odegrali wyborną komedię p. t. „Ciotka Karola”. Co do gry amatorów, to można powiedzieć, że cały zespół stwarza harmonijną całość i czy to role główne, czy podrzędne wszystkie odtwarzane są z dokładną starannością. Na szczególne wyróżnienie zasłużyli pp.

S. P.

JAN d'AMMAN

b. referent biura powiatu

Opatrzony św. Sakramentami po krótkiej, lecz ciężkiej chorobie zmarł dn. 2 października 1918 r. przeżywszy lat 60

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ulicy Pięknej Nr. 6 do kościoła św. Zygmunta nastąpi w sobotę dnia 5 b. m. o godzinie 8 rano, a następnie pogrzeb na cmentarzu parafjalnym

Na smutny ten obrzęd zaprasza przyjaciół i znajomych stroskana

Rodzina.

Lebek, w roli ciotki. Woznicki, w roli studenta i Siemiński. Całości dopełniali panie: Chwałewska, rol oraz pp. Knap i Piotrowicz.

Nieprzemakalne poduszki. Jak wiadomo powszechnie obecna skóra, używana do zelowania obuwia nie odznacza się zbytnią szczelnością i w dość krótkim czasie nasiąka wodą.

W poszukiwaniu środka do usunięcia tego braku szczelności skóry stosowano cały szereg sposobów, które jednakże okazały się w przeważnej mierze mało praktycznymi.

Dopiero w ostatnich czasach jeden z szewców warszawskich wpał na pomysł smarowania zelówek pokostem i oto — okazało się, że środek ten nadaje skórze niezbędną nieprzemakalność i trwałość.

Przedewszystkiem należy w świeżo nabytym obuwii pochodzić ze dwa dni, aby politura czarna, którą pocignęte są poduszki odeszła zupełnie. Potem trzeba starannie oczyścić zelówki papierem, usuwając pył i dopiero po skutecznieniu tej czynności należy smarować pokostem poduszki dopóki nie przestanie wsiąkać w skórę. Smarowanie to trzeba powtarzać parę razy w kilkugodzinnych odstępach. Po nasyceniu pokostem skóra nabiera odpowiedniej elastyczności i staje się nieprzemakalną.

Należy tylko zwrócić uwagę, aby pokost nie oblał zwierzchniej skóry obuwia, gdyż olej ten ma własności przepalania skór cienkich.

Pożar. We wsi Złochowice spaliła się stodoła wraz z tegorocznym sprzętem, będącą własnością Agnieszki Pawelczakowej.

Kradzież. Urzędnicze pocztowej p. A. Maruszki, skradziono na targu 135 mk. i różne wartościowe przedmioty.

Napad bandycki. Na rzeźnika Stanisława Skłodę z Ostatniego Grosza dokonano zuchwałego napadu bandyckiego. Oto gdy Skłod-jechał wozem z Malicy do Błachowni około godz. 6 wieczorem w połowie drogi w lesie otoczyło wóz 6 ludzi, wołając „ręce do góry!”. Skłod zatrzymał konie, a bandyci ściągali mu ubranie i buty. W jednym z butów było 1760 mk. i 950 rb.

Sprawcy zbiegli w stroję Kłobucka.

Z teatru.

Trzeci występ p. Junoszy Stepowskiego w komedji Nicodemiego pt. „Wet za wet” pod względem scenicznym odniósł również sukces zupełny, dając publiczności chwil kilka bardzo miłej rozrywki artystycznej.

Zręcznie zadzierzgnięta intryga komedjowa nadzwyczaj zajmująco rozwija się w drugim akcie: zdradzony mąż, szukając zemsty na urodziwej, podbija serce jego narzeczonej, wklajając się niepostrzeżenie w zdradnie sieci Amora. Finał konsekwentny, aczkolwiek mało efektowny — zdradzony mąż rozwodzi się z żoną, psolubiając sentymentalną pannę Dorę, przedmiot swej płomiennej miłości. Niewierna żona i jej wierny przyjaciel zostali srogo ukarani: ona straciła męża, a on miljonowy posag narzeczonej. Sprawiedliwość stało się zadose.

P. Junosza Stepowski w roli męża-ro-gacza wykazał bardzo wiele taktu i bohaterstwa; rezygnacji, budząc żywe współczucie na widowni, zwłaszcza u niezamężnych przedstawicieli płci nadobnej.

Pani Jasińska postać romantycznej Julji de Valmierie odtworzyła z niepospolitym wdziękiem i artystyczną finezją.

Z temperamentem i w miarę potrzeby z uczuciem wykonała p. Zahorska rolę sentymentalnej narzeczonej.

W nader oryginalny sposób zaprezentował p. Pietrusiński typ chronicznego pę-

szukiwacza — małej rączki, a dużego posaga.

O innych wykonawcach arcyzajmującej komedji można powiedzieć niewiele, już z tego względu, że i oni nie mieli na scenie zbyt wiele do powiedzenia. Ot — pana Lacroix zdobył piękny wąs sarmacki (widocznie miał matkę polką), panna Nina wyglądała jak fijo... nie, jak młodzianki słonecznik, zwracający swą główkę ku słońcu miłości.

Komedja naogół zyskała całkowity aplauz publiczności, która w dowód uznania dla p. Stepowskiego i jego zespołu postanowiła gremjalnie przybyć na „Aniela opiekuńczego” i na sobotni pożegnalny występ. (b)

Zbliża i zdaleka.

□ **Ucieczka bandyty.** Znany niebezpieczny bandyta Zieper, który po niebezpiecznej walce z policją został na Górnym Śląsku uwięziony zbiegł niedawno z więzienia. Obecnie do policji m. Hindenburga nadeszło pismo od Ziepera, w którym zawiadał, że szczęśliwie przybył do Holandji po przebyciu całych Niemiec.

□ **Zniszczenie katedry w Reims.** Od czterech lat godzą pociski armatnie w katedrę w Reims. Ostatnio donoszą dzienniki francuskie, między innymi „Progres de Lyon” że wieża północna chyli się ku upadkowi. Zdaje się, że jedna z największych arcydzieł budownictwa na świecie, nie przetrwa obecnej wojny. Ruiny katedry w Reims będą pomnikiem barbarzyństwa XX wieku.

□ **Hebrajszczyzna dla ewangelików.** Ubersz Kircze* donosi, że i inicjatywy i na koszt konsystorza ewangelicko-augs-burskiego w Warszawie wprowadzona zostanie w klasach wyższych gimnazjum realnego niemieckiego w Łodzi nauka języka hebrajskiego, ze szczególnem uwzględnieniem kandydatów na teologów.

Rozmaitości.

We dnie i w nocy... „Wiek nowy” donosi z Wiednia: W drukarni Austro-węgierskiego banku, gdzie wyrabia się banknoty, zaprowadzono od niedawna niedzieńną pracę. W dnie powszednie pracują w drukarni dwie zmiany, jedna dzienna, druga nocna. Zarząd drukarni ma zamiar wprowadzić nowe maszyny, aby powiększyć wydatkność pracy.

Tabela nieurzędowa

wygranych IV Loterii Klasowej Rady Głównej Opiekuńczej.

W 2 m dniu ciągnięcia III klasy główne wygrane padły na numery następujące:

Mk. 40,000 na N-r 41868.
 Mk. 4,000 na N-r. 39962.
 Mk. 2,000 na N-ra 26653 87155.
 Mk. 1,500 na N-ra 8488 17495
 19100 20497 33222 34002 46884
 Mk. 1,000 na N-ra 489 9566
 17733 17985 19192 20217 30131 31914
 36883 43384.
 Mk. 500 na N-ra 6305 10888
 16794 19576 19843 20962 22805 23926
 25719 34818 36172 38013 43218.
 Mk. 250 na N-r 4469 6438 8499
 8040 8535 9310 9703 10761 14213
 16028 18655 18830 18917 25569 29731
 30614 32548 33880 34862 36615 39175
 42022 42289 44049 44501 46184 48048
 49125.

Teatr „**PARYSKI**” Ulica Panny Marji
Nr. 19.Program od Soboty 5-go do Piątku
11-go Września r. b. włącz.Prawdziwa Sensacja obecnego sezonu!
Arcydzieło stanowiące nowy
tryumf kinematograficzny z cyklu „**KULTURA XX-go WIEKU**”.

Precz z Ciemnotą

II-ga serja stanowiąca oddzielną całość.

Wzruszający dramat zyciowy w 6-ciu dużych częściach.

W roli głównej słynny
Bernd Aldor.Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją
p. **Czesława Żaka.**
Słuchacza Konserwatorium Warszawskiego.

Dla dzieci wejście wzbronione.

szeregowały w programach.
Bufet cukierniczy przy teatrze

Uwaga: W sobotę dnia 5 | X. Z powodu przedstawienia p. Junoszy Stępowskiego i we wtorek dnia 8 z powodu koncertu p. Sliwińskiego, obrazy kinematograficzne demonstrowane będą do godziny 7 ej wieczorem.

Pomimo nadzwyczaj kosztownej dzierżawy obrazu ceny miejsc niepodwyższone.

Teatr „**ODEON**” ul. Panny Marji № 27.Program od piątku 4-go do poniedziałku
7-go Października 1918 r.Największy talent
mimiczny**POLA NEGRI**

Dziś występuje w drugim wielkim dramacie, nowej serji na rok 1919.

Sensacja!

Tylko 4 dni!

Sensacja!

MANIA

Wzruszający dramat zyciowy w 6-ciu aktach, ze słynną polską artystką mimiczną

POLA NEGRI

w roli tytułowej.

Anons: Zawsze mile widziana, uroczą **HENNY PORTEN**

wkrótce ukaże się w jednym z najwybitniejszych obrazów chwili w ostatniej nowości p. t.

„Pod maską”Orkiestra pod kierunkiem członka Filharmonji Łódzkiej p. **RAFAŁA KANTORA.** — Bufet cukierniczy przy teatrze.
Dla młodzieży wejście wzbronione. — Szezegóły w afiszach i programach.**REMIZA WARSZAWSKA**

Kantor Przewozowy

I. KOSSOWSKIEGO

przeniesiony został z ulicy Kościuski 41 na ulicę św. Stanisława Nr. 5 (róg Kościuski) do domu własnego.

LEKARZ-DENTYSTA**Michał Grejniec**

ul. Panny Marji № 10.

Wymywanie zębów bez bólu. Plomby

Zęby sztuczne. Korony.

Laboratorium zębów sztucznych.

odcz. od 9-1 i 3-7 wieczorem.

Ceny bardzo przystępne.

DOKTOR**Paweł Broniatowski**w **CZĘSTOCHOWIE**

ul. Panny Marji № 21.

Choroby skórne weneryczne

i dróg moczowych.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.

Panie od 12—1 po południu. 877—

Sieczkarzę

Poszukuję

lekką kupię. Adresy sło-3 lub 4 pokoje z kuchnią

żyć w Adm. Gońca 2143 Oferty w Gońca 2144

DOKTOR**Stefan Purski**

przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Panie od 12-2

choroby skórne i weneryczne

Częstochowa ul. Piętna 5.

I-sze piętro. 754—

Mięso

świeże końskie Mała 2

Pokój

elegancko umeblowany

do wynajęcia od zaraz

ul. p. Marji 41 m. 19

2154—

Kupię

maszynę do pisania używaną

każdego systemu wiadomości w biurze

Opiekni nad Wychodźcami Staszycy nr. 8

2403—

Szafa

sklepową z kontuszem

do sprzedania Krakowska

32 Kuloyskowski 2142—

Potrzebne

robotnicze do kopania kartofli

do majątku blisko Częstochowy, plac 1

marka od korea wraz z całodziennym utrzymaniem

Adm. Wiadomości w Adm. Gońca

2131—

Stowarzyszeniom

Kooperatywom, Hutowym

Wytwórciom radzi Fabryka

Leona S. Hassfelda w Warszawie, Czackiego 4

zapewnia się ze sztuczną skórą,

zelówkami i obcasami „Elesha”

i obcasami „Elesha”.

Fabryka Cukrów

Mieczysława Webera

pod firmą Bonbons de Varsovie ul. P. Marji

29 poleca specjalnie Irysy

Dom

drewniany z placu do rozebrań

sprzedam Krakowska 26

Wiad. u właściciela 2128—

ELESHA

trwałe, nieprzemakalne

zelówki z obcasami po 12

marek komplet wyrabia i poleca

Fabryka Leona S. Hassfelda w Warszawie

Czackiego 4 m. 4 0328—

Uwaga

panów Szewców zwraca

Fabryka Leona S. Hassfelda

w Warszawie, Czackiego 4

na sztuczną skórę, zelówki i obcasami „Elesha”

trwałe, nieprzemakalne i taniością

swą przewyższają, nieprzemakalnością i taniością 0830—

Ludzie

dobrej woli dla

dobra ogółu rasę poleca

swym warsztatom zaproszenie

się ze sztuczną skórą, zelówkami i obcasami „Elesha”

wyrobu Fabryki Leona S. Hassfelda

w Warszawie, Czackiego 4m 4

które jako trwałe, nieprzemakalne i nadzwyczaj

tanio, mogą korzystnie na wyrob taniego

bawia wpływają. 0331—

Drewniaki

uszlachetnić można sztuczną

skórę zelówkami „Elesha”

Wyrobu Fabryki Leona S. Hassfelda,

w Warszawie, Czackiego 4 m. 4

0327—

Afisz

kieszonkowy, ogłoszenia

rozruszki i t. p., drukuje

F. D. Wilkoszewski

Częstochowa, ul. Panny Marji 38.

Do wynajęcia

lokal 4 pokoje, kuchnia

z wygodami i elektrycznością.

Może być z ogrodem

owocowe-warywnym

Wiadomość Piętna 39.

2157—

Zginął

kwit Nr. 246 wydany

przez p. Szeflera Leskawe

małżozę uprawia się o swrot kwitu do

magas. p. Szeflera ul. P. Marji 16

2159—

Domku z ogrodem

odosobnionego, w miejscu

możliwie spokojnem, i

pomieszczeniem dla 2-3

krów, piwnicą pomrującą

do wydzierławienia.

Dobrze zaplącę Kociołki

58-60 Sznako 2158—

Każdy

ogłaszający się

zdobywa

przeświadczenie,

ze anons w drobnych

ogłoszeniach

naszego pisma,

przy małych

kosztach przynosi

pożądany skutek.

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”